

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада баланы дамытуда логикалық ойындарды қолдану

ЖАРИЯЛАНДЫ
31.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/174109/>**Кылышбаева Пердеаим Абдраймовна****Лауазымы: тәрбиеші****Шымкент қаласы.****№35 “Сәуле” бөбекжай- бақшасы****Кіріспе**

Балабақшада баланы дамытуда логикалық ойындардың маңызы ерекше. Логикалық ойындар баланың ойлау қабілетін, зейінін, есте сақтау дағдыларын және шығармашылық қиялын дамытуға ықпал етеді. Олар баланың қабілеттерін жүйелі түрде дамытуға, проблемаларды шешу дағдыларын қалыптастыруға және баланың танымдық дамуын жетілдіруге көмектеседі. Логикалық ойындар – балаға математикалық ойлауды, себеп-салдар байланыстарын түсінуді үйретудің тиімді құралы. Осы мақалада балабақшада баланы дамытуда логикалық ойындардың қолданылуы, олардың әсері және пайдалану әдістері талқыланады.

1. Логикалық ойындардың балабақшадағы маңызы

Логикалық ойындар баланың ақыл-ойын дамытып, оның аналитикалық ойлау қабілеттерін жетілдіруге көмектеседі. Бұл ойындар баланың зейінін арттырып, ойлау жүйелілігін және проблемаларды шешу дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Логикалық ойындар арқылы бала:

- Логикалық ойлауды қалыптастыру:** Логикалық ойындар арқылы балалар ойлау қабілеттерін дамытып, түрлі тапсырмаларда себеп-салдарлық байланыстарды анықтауды үйренеді. Бұл ойындар баланы мәселелерді талдауға, шешім қабылдауға және дұрыс қорытынды жасауға баулиды. Мысалы, пазлдар, математикалық есептер және шахмат сияқты ойындар логикалық ойлауды жетілдіруге ерекше ықпал етеді.

- **Шығармашылық қабілеттерін дамыту:** Логикалық ойындар баланың қиялын, тапқырлығын және шығармашылық ойлау қабілетін шыңдайды. Олар балаға стандартты емес шешімдер іздеп, ойлау процесінде жаңа идеялар жасауға мүмкіндік береді. Мысалы, конструкциялар құрастыру, суреттер салу немесе логикалық жұмбақтарды шешу шығармашылық қабілеттерді дамытуға ерекше ықпал етеді.
- **Математикалық дағдыларды жетілдіру:** Логикалық ойындар балаға сандық ұғымдарды түсінуге және есептерді шешу қабілетін дамытуға көмектеседі. Мысалы, сандарды салыстыру, геометриялық пішіндерді тану немесе есептерді шешуге бағытталған ойындар математикалық ойлау қабілетін жетілдіреді. Бұл дағдылар баланың мектепке дайындығын арттыруда маңызды рөл атқарады.
- **Проблемаларды шешу дағдыларын жетілдіру:** Логикалық ойындар балаға күрделі мәселелерді шешу жолдарын іздеуді және оларды жүйелі түрде талдауды үйретеді. Ойын барысында бала әртүрлі стратегияларды қолдана отырып, ең тиімді шешімді табуға машықтанады. Бұл дағдылар оның күнделікті өмірінде кездесетін қиындықтарды жеңіл еңсеруге көмектеседі.
  - **Төзімділік пен еңбекқорлықты қалыптастыру:** Логикалық ойындар барысында бала табандылық танытып, ұзақ уақыт бойы бір тапсырманы орындауға дағдыланады.

2. Логикалық ойындардың түрлері

Балабақшада логикалық ойындар түрлі форматта қолданылып, әрбір түрі баланың жеке дағдыларын дамытуға бағытталады. Мысалы, түрлерді салыстыру ойындары арқылы балалар заттардың қасиеттерін салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтауға үйренеді. Сандармен жұмыс жасауға арналған ойындар санауды, санды анықтауды, сондай-ақ қосу мен азайтуды үйретеді, бұл баланың математикалық ойлау қабілетін қалыптастырады. Геометриялық фигуралармен ойындар кеңістік ұғымын дамытуға ықпал етіп, фигураларды тануға және оларды біріктіру немесе бөліп шығаруға мүмкіндік береді. Құрылымдық ойындар балаларды түрлі элементтерді жинақтау арқылы заттар мен пішіндер жасауға үйретіп, олардың логикалық ойлау қабілетін арттырады. Тақырыптық және рөлдік ойындар арқылы балалар әлеуметтік дағдыларды меңгеріп, өмірлік жағдайларда шешім қабылдауды үйренеді. Пазлдар мен конструкциялар ойлау қабілетін, кеңістіктік қабылдауды және логикалық құрылымдарды түсіну дағдыларын дамытады. Сонымен қатар, жұмбақтар мен логикалық тапсырмалар балалардың назарын шоғырландыруға, шындықты әртүрлі қырынан қарауға және креативті ойлау қабілетін жетілдіруге көмектеседі. Бұл ойындар балалардың танымдық дамуына үлкен үлес қосады.

3. Логикалық ойындардың баланың дамуына әсері

Логикалық ойындардың балаларға көп пайдасы бар. Олар баланың ойлау қабілетін дамытып қана қоймай, келесі дағдыларды қалыптастыруға ықпал етеді:

- **Танымдық даму:** Логикалық ойындар балалардың танымдық қабілеттерін дамытуда ерекше орын алады. Бұл ойындар балаға белгілі бір тапсырмаларды шешу барысында аналитикалық және сыни ойлау дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі. Ойын арқылы балалар ақпаратты талдап, оны салыстырып, жүйелеп, тиімді шешім қабылдауды үйренеді. Сонымен қатар, логикалық ойындар балалардың есте сақтау, зейін қою және мәліметтерді өңдеу қабілеттерін жетілдіреді. Осылайша, олар қоршаған орта туралы білімдерін кеңейтіп, жаңа ақпаратты игеруге деген қызығушылықтарын арттырады.
- **Эмоциялық даму:** Логикалық ойындар балалардың эмоциялық тұрақтылығын дамытуда маңызды рөл атқарады. Бұл ойындар арқылы балалар жеңіс пен жеңілісті қабылдауды үйренеді, сондай-ақ эмоцияларымен жұмыс істей алатын қабілеттерін дамытады. Мысалы, балалар жеңіске жеткенде қуаныш сезімін сезініп, жеңіліске ұшыраған кезде сабырлық танытуға, реніш сезімдерін басқаруға үйренеді. Логикалық ойындар балаға қиындықтарды жеңу үшін төзімділік пен табандылықты дамытуға мүмкіндік береді, бұл оның эмоционалдық жетілуіне және әлеуметтік қатынастарында тепе-теңдік сақтауға ықпал етеді.
- **Қарым-қатынас дағдылары:** Логикалық ойындар балалардың әлеуметтік дағдыларын да дамытуға көмектеседі. Олар ойын барысында бір-бірімен қарым-қатынас жасап, топтық жұмыстарға қатысады.
- **Зейін және есте сақтау қабілетін дамыту:** Логикалық ойындар баланың зейінін шоғырландырып, есте сақтау қабілетін жақсартады. Ойындар барысында бала ақпаратты сақтап, оны тиімді пайдалану әдістерін үйренеді.

4. Логикалық ойындардың әдіс-тәсілдері

Логикалық ойындарды балабақшада тиімді пайдалану үшін тәрбиешілер бірнеше әдіс-тәсілдер қолдануы қажет. Бұл әдістердің ішінде:

- **Жеке және топтық жұмыстар:** Логикалық ойындарды топпен ойнау балалар арасында ынтымақтастық пен коммуникацияны арттырады. Сонымен қатар, жеке ойнау баланың дербестігін дамытады.
- **Мәнерлеп көрсету:** Логикалық ойындар балаға түсінікті болуы үшін тәрбиеші ойынның ережелерін көрсетіп, түсіндіруі қажет. Мәнерлеп көрсету баланың ойынға қатысу белсенділігін арттырады.
- **Қадамдық әдіс:** Ойын барысында баланың ойлау дағдыларын дамытудың тиімді әдісі – бұл тапсырмалардың күрделілігін бірте-бірте арттыру. Бұл әдіс баланың білімін жоғары деңгейге жеткізуге көмектеседі.

- **Көрнекілік құралдар қолдану:** Логикалық ойындарды бейнелейтін карталар, плакаттар, түрлі ойыншықтар мен құрылымдар баланың ойынға қызығушылығын арттырады. Көрнекілік балалардың тапсырмаларды жеңіл әрі тиімді орындауына мүмкіндік береді.

5. Логикалық ойындарды қолдану кезінде пайда болатын қиындықтар

Логикалық ойындарды қолдану барысында кейбір қиындықтар да туындауы мүмкін:

- **Балалардың қызығушылығының төмендеуі:** Кейде балалар ойынға қызықпай қалуы мүмкін, әсіресе егер ойын тым күрделі немесе ұзақ болса. Сондықтан ойындардың қызықты әрі мотивацияны арттыратын болуы маңызды.
- **Тәрбиешінің шеберлігі:** Логикалық ойындардың тиімді болуы тәрбиешінің ойынның ережелері мен мазмұнын түсіндіру қабілетіне байланысты. Тәрбиешінің тәжірибесі мен шеберлігі өте маңызды рөл атқарады.

Қорытынды

Логикалық ойындар балабақшада баланың ойлау қабілетін дамыту үшін маңызды құрал болып табылады. Олар баланың зейінін, шығармашылық қабілетін, әлеуметтік дағдыларын және проблемаларды шешу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Логикалық ойындар баланың танымдық дамуын жетілдіріп, оның ақыл-ойын белсенді түрде дамытады. Сондықтан балабақшада логикалық ойындарды жүйелі түрде қолдану балалардың жан-жақты дамуына ықпал етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. **Жұмабекова Ф. Мектепке дейінгі педагогика: Оқу құралы. - Астана: Фолиант, 2008. - 336 б.**
2. **Мухина В. С. Мектеп жасына дейінгі балалар психологиясы: Қазақша аудармасы. - Алматы: Мектеп, 1986 - 230 б.**
3. **Е.А.Носова, Р.Л.Непомнящая. «Логика и математика для дошкольников» Санкт-Петербург 1997г**

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.